

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 15 stycznia 2010 r.

**Pan
Zygmunt Łukaszczyk
Wojewoda Śląski**

LKA-410-37-03/2009
P/09/061

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach skontrolowała Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, zwany dalej „Urzędem”, w zakresie funkcjonowania numeru alarmowego 112 na terenie województwa śląskiego w latach 2007 – 2009 (sierpień).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 23 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Wojewody Śląskiego w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych uchybień.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przygotowanie Urzędu do opracowania i wdrożenia systemu powiadamiania ratunkowego na terenie województwa śląskiego, z zastosowaniem numeru alarmowego 112.

Na podstawie regulaminu, opracowanego przez Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu (Wydziału ZK), utworzono komórkę organizacyjną Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR), do zadań której należało m.in. gromadzenie i analiza danych związanych ze strukturą wywołań realizowanych na

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

numery alarmowe, a także realizacja rozwiązań zapewniających sprawne i rzetelne przekazywanie informacji o lokalizacji abonentów dzwoniących na numery alarmowe. Obowiązki w powyższym zakresie powierzono Kierownikowi CPR, w tym również dotyczące przygotowania realizacji ustawowych zadań obsługi telefonicznych wywołań na numer alarmowy 112 w zakresie będącym w kompetencji Wojewody i współdziałania z organami administracji rządowej i samorządowej oraz innymi podmiotami w zakresie problematyki obsługi wywołań alarmowych.

Wojewoda posiadał 49 rejonowych planów działań przedsiębiorców telekomunikacyjnych w sytuacjach szczególnych zagrożeń (lub jego wyciągów). Na podstawie 7 planów poddanych badaniu ustalono, że Wojewoda uczestniczył w uzgadnianiu ww. planów, przekazując, na wniosek przedsiębiorców, informacje dotyczące: analizy zagrożeń województwa śląskiego, niezbędnego zakresu i priorytetów utrzymania oraz odtwarzania świadczenia lub udostępniania usług telekomunikacyjnych, a także informacje o służbach kryzysowych województwa i osobach uprawnionych do podejmowania decyzji ze strony Wojewody.

Informacje podlegające uzgodnieniu z Wojewodą, o których mowa w § 5 pkt 8 i 10 oraz § 6 pkt 2 i 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie planu działań przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w sytuacjach szczególnych zagrożeń², znajdowały się w badanych planach, a dane w zakresie wykazu osób uprawnionych do kontaktów z Wojewodą w sprawach zarządzania kryzysowego były aktualne.

Wojewoda posiadał również aktualny plan działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne pn. „Wojewódzki Plan Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne na lata 2008 – 2010”, zatwierdzony w dniu 3 czerwca 2009 r. przez Ministra Zdrowia. W planie tym znajdowały się informacje o przyjmowaniu zgłoszeń z numeru alarmowego 112 oraz wykaz jednostek ratunkowych, przyjmujących zgłoszenia wraz z podaniem obszaru obsługiwanego przez te jednostki. Plan zawierał także informacje, dotyczące organizacji systemu powiadamiania o stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego na obszarze województwa śląskiego, co było zgodne z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 czerwca 2008 r. w sprawie wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz kryteriów kalkulacji kosztów działalności zespołów ratownictwa medycznego³. Przedmiotowy plan zamieszczono w Biuletynie

² Dz. U. z 2005 r. Nr 122, poz. 1029.

³ Dz. U. Nr 142, poz. 893.

Informacji Publicznej, stosownie do art. 21 ust. 13 ustawy z dnia 8 września 2006 r. *o Państwowym Ratownictwie Medycznym*⁴.

2. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie podjęcie działań przez Wojewodę umożliwiających funkcjonowanie na terenie województwa śląskiego numeru alarmowego 112.

W dniu 29 grudnia 2006 r. Wojewoda - na podstawie art. 61 *ustawy o PRM*⁵ - zawarł porozumienia z Komendantami Powiatowymi (Miejskimi) PSP oraz z Komendantem Wojewódzkim Policji, których przedmiotem była obsługa numeru alarmowego 112 na terenie województwa śląskiego⁶. W związku z nowelizacją ustawy o PRM, z dniem 10 lutego 2009 r. art. 61 został uchylony, a Wojewoda mógł powierzyć wykonywanie przedmiotowych zadań m.in. PSP lub Policji, na podstawie art. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz niektórych innych ustaw*⁷.

NIK zwraca uwagę, że Wojewoda, w oparciu o cytowany przepis, powierzył Śląskiemu Komendantowi Wojewódzkiemu PSP i Komendantowi Wojewódzkiemu Policji zadania w zakresie obsługi numeru alarmowego 112 na terenie województwa śląskiego, lecz nastąpiło to po upływie prawie 5 miesięcy od daty wejścia w życie nowych uregulowań prawnych, w dniu 7 lipca 2009 r., kiedy to zawarto stosowne porozumienie ze Śląskim Komendantem Wojewódzkim PSP oraz zmieniono treść porozumienia zawartego z Komendantem Wojewódzkim Policji (w zakresie podstawy prawnej jego zawarcia).

W 2009 roku Wojewoda podejmował działania związane z wdrożeniem systemu powiadamiania ratunkowego, opartego o znowelizowaną w 2009 r. *ustawę z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej*⁸ i rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2009 r. *w sprawie organizacji i funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego i wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego*⁹. W okresie od maja do listopada 2009 r.¹⁰ Wojewoda odbył siedem spotkań ze Śląskim Komendantem Wojewódzkim PSP, na których omawiano koncepcję budowy centrów powiadamiania ratunkowego na terenie województwa śląskiego. W spotkaniach uczestniczyli również m.in. przedstawiciele pogotowia ratunkowego, starostowie i prezydenci miast na prawach powiatu.

⁴ Dz. U. Nr 191, poz. 1410 ze zm., zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „*ustawą o PRM*”.

⁵ W brzmieniu obowiązującym do dnia 10 lutego 2009 r.

⁶ Porozumienie z Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu zawarto w dniu 31 maja 2007 r., do tego czasu zadania objęte tym porozumieniem wykonywał Komendant Wojewódzki Policji.

⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 11, poz. 59.

⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380

⁹ Dz. U. Nr 130, poz. 1073.

¹⁰ 27 maja, 3 czerwca, 28 września, 1, 28, 29 października i 13 listopada 2009 r.

NIK zwraca jednak uwagę, że do dnia zakończenia kontroli, tj. do 10 grudnia 2009 r., nie uzgodniono projektu *Koncepcji Systemu Powiadamiania Ratunkowego dla województwa śląskiego* i nadal trwały prace nad opracowaniem ostatecznej jego wersji. Nie uzgodniono również liczby, lokalizacji i terenu działania centrów powiadamiania ratunkowego oraz liczby stanowisk dyspozytorów medycznych i stanowisk operatorów numerów alarmowych.

3. W latach 2007 – 2009 Wojewoda nie przeprowadził kontroli poprawności realizacji zadań powierzonych PSP i Policji, na podstawie porozumień zawartych w 2006 r. i w 2009 r., w zakresie funkcjonowania numeru alarmowego 112, pomimo że zgodnie z postanowieniami porozumień Wojewoda sprawuje kontrolę i nadzór nad realizacją powierzonych tym jednostkom zadań.

NIK nie podziela w tym względzie stanowiska II Wicewojewody oraz Dyrektora Wydziału ZK, iż m.in. podjęcie przez Komendę Główną PSP prac nad nowym system obsługi numeru alarmowego, a także większe możliwości organizacyjno-techniczne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendy Głównej PSP oraz chęć uniknięcia powielania działań w tym samym obszarze były wystarczającym powodem do, jak wyjaśniono, „zawieszenia działań zmierzających do oceny funkcjonowania numeru alarmowego 112”.

Wojewoda nie występował do Komendantów PSP i Policji z wnioskiem o np. przeprowadzenie testów działania numeru alarmowego 112, bądź analiz dostępu do numeru alarmowego 112 w jednostkach go obsługujących lub o podanie innych informacji związanych z realizowaniem powierzonych ww. jednostkom zadań, w stopniu umożliwiającym ocenę prawidłowości funkcjonowania numeru alarmowego, opierając się na braku informacji od Komendantów PSP i Policji o nieprawidłowościach lub trudnościach związanych z obsługą numeru 112. Wyjątek stanowiło wystąpienie Wojewody w marcu 2008 r. o przekazanie danych z Miejskiego Centrum Ratownictwa w Katowicach za 2007 rok w zakresie ilości przyjętych przez podległe służby zgłoszeń na numer alarmowy 112 oraz ilości skarg dotyczących przyjęcia zgłoszeń z tego numeru, w tym uznanych za zasadne. Ponadto, na wniosek Komendanta Wojewódzkiego Policji dotyczący usprawnienia centrali telefonicznych, Wojewoda przekazał Policji 54 szt. aparatów telefonicznych, a KW Policji, informując w dniu 25 września 2008 r. o ich zainstalowaniu, powiadomiła także Urząd o wynikach testów dotyczących możliwości przełączania wywołań alarmowych pomiędzy poszczególnymi służbami.

NIK zwraca również uwagę, że przypisanych Wojewodzie, na podstawie art. 14 a ust. 9 *ustawy o ochronie przeciwpożarowej*, obowiązków w zakresie nadzoru i kontroli funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego na obszarze województwa śląskiego, do dnia zakończenia kontroli, nie powierzono żadnej komórce organizacyjnej Urzędu (w tym Wydziałowi ZK realizującemu zadania dotyczące systemu powiadamiania ratunkowego¹¹).

Ustalono ponadto, że, w okresie objętym kontrolą, do Wojewody wpłynęły dwa pisma, których zakres przedmiotowy dotyczył braku reakcji lub niewłaściwej reakcji operatora numeru alarmowego 112.

Pierwsze pismo, z dnia 28 lutego 2007 r., odnoszące się do niewłaściwego zachowania operatora numeru alarmowego 112 oraz długiego oczekiwania na zgłoszenie, Urząd zakwalifikował jako skargę, którą załatwiono w terminie określonym w art. 237 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - *Kodeks postępowania administracyjnego*¹².

Natomiast drugie pismo - z dnia 27 maja 2007 r. - Wojewoda przekazał do rozpatrzenia Prezydentowi Miasta Katowice. Jego przedmiotem był brak reakcji operatora numeru alarmowego 112 na zgłoszenie dewastacji sklepu i kradzieży, znajdującego się w nim towaru (brak możliwości dodzwonienia się). NIK nie podziela stanowiska II Wicewojewody oraz Dyrektora Biura Dyrektora Generalnego Urzędu, że pismo z dnia 27 maja 2007 r. z uwagi na braki formalne (brak adresu zamieszkania nadawcy) nie stanowiło skargi, a jedynie informację dotyczącą funkcjonowania numeru alarmowego 112, wobec czego nie prowadzono postępowania skargowego, o którym mowa w Dziale VIII *K.p.a.* Zdaniem NIK, z treści pisma wynika, że powodem jego przesłania do Wojewody było zaniedbanie w wykonaniu zadania przez niego nadzorowanego, polegające na nieprzyjęciu zgłoszenia z numeru alarmowego 112, zatem przedmiotowe pismo należało rozpatrzyć jako skargę, zgodnie z przepisami Działu VIII *K.p.a.* Ponadto NIK zwraca uwagę, że skarżący podał w piśmie, obok imienia i nazwiska, adres mailowy. Przy pomocy tego adresu Urząd mógł podjąć działania, na podstawie art. 64 § 1 *K.p.a.*, zmierzające do ustalenia adresu zamieszkania nadawcy. Dodać należy, że w toku

¹¹ Z przedstawionego w trakcie kontroli projektu regulaminu organizacyjnego wynika, że planowane jest zlikwidowanie komórki organizacyjnej Centrum Powiadamiania Ratunkowego i utworzenie Samodzielnego stanowiska pracy ds. koordynacji wdrażania i modernizacji systemów wspomagających zarządzanie kryzysowe oraz nadzoru nad systemem powiadamiania ratunkowego w województwie, do którego należeć będzie m.in. sprawowanie nadzoru i kontroli funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego na obszarze województwa śląskiego oraz realizacja zadań przypisanych Kierownikowi Centrum Powiadamiania Ratunkowego.

¹² Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm. zwanej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „*K.p.a.*”.

przebiegu postępowania korespondencję kierowaną do nadawcy pisma przesyłano na wskazany adres mailowy.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- ***zintensyfikowanie działań w zakresie nadzoru i kontroli funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego wobec podmiotów, którym Wojewoda powierzył zadanie obsługi zgłoszeń z numeru alarmowego 112.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.